ARTIKEL 1 VAN DE GRONDWET AANGEPAST MET GRONDSLAG HANDICAP

Posted on 17 januari 2022 by Dagmar Heijsteeg

Categories: Algemeen, VN-verdrag
Tags: Artikel 1, Gelijke behandeling

Een historische dag

“Het toevoegen van de grondslag handicap aan artikel 1 is historisch nieuws", zegt Illya Soffer, directeur van Ieder(in). "De overheid krijgt een extra opdracht om de positie van mensen met een beperking blijvend te verbeteren en te versterken. Niet alleen in wetgeving, maar ook in de praktijk. Dit is hard nodig, want op dit moment ervaren zij in hun leven dagelijks discriminatie en uitsluiting. De uitbreiding van artikel 1 zorgt ook voor meer bewustwording die nodig is om de samenleving toegankelijk te maken voor iedereen.”

Voor een grondwetswijziging is een lobby met een lange adem nodig. Een Grondwetswijziging moet namelijk twee keer door Kamer en Senaat worden aangenomen, de tweede keer met een twee derde meerderheid. De instemming in de Senaat van vandaag was de laatste stap in dit lange proces. Zoals in het debat van vorige maand werd gesteld: het onderstreept de wettelijke norm, als baken voor iedereen die recht zoekt.

Het initiatief voor deze toevoeging aan de grondwet werd 10 jaar geleden genomen en is later overgenomen door Laura Bromet (GroenLinks), Haptuma de Hoop (PvdA) en Alexander Hammelburg (D66). Het wetsvoorstel is oorspronkelijk ingediend door Boris van der Ham, Naïma Azough en Anja Timmer en eerder verdedigd door Vera Bergkamp, Nevin Özütok en Kirsten van den Hul.

De laatste keer dat de Grondwet is aangepast was veertig jaar geleden in 1983.

Handicap nummer 1 grond van discriminatie

Sinds 2017 is handicap of chronische ziekte de vaakst geregistreerde grond van discriminatie. Uit de Monitor Discriminatiezaken van het College voor de Rechten van de Mens over 2021 blijkt dat het College in 2021 een recordaantal van 5.286 vragen en meldingen over gelijke behandeling kreeg. De top 3 gronden waarover werd gemeld is: handicap of chronische ziekte, ras en geslacht. De nummer 1 grond van de geregistreerde vragen of meldingen over discriminatie is met 34% die van handicap of chronische ziekte.

Uit onderzoek blijkt keer op keer dat mensen met een beperking of chronische aandoening forse achterstanden hebben in de volle breedte van hun dagelijks leven. Zo valt in de schaduwrapportage VN-verdrag te lezen dat de positie van mensen met een beperking is verslechterd sinds de invoering in 2016. Ook de jaarrapportages van het College van de Rechten van de Mens laten zien dat er nog veel moet gebeuren om meedoen op voet van gelijkheid ook echt te realiseren.

Artikel 1 van de Grondwet

Artikel 1 van de grondwet luidt “Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.” Op aandringen van Ieder(in) wordt handicap nu ook specifiek genoemd als discriminatiegrond.

Wat betekent dit nu precies voor de gehandicaptenbeweging?

Door handicap aan Artikel 1 van de Grondwet toe te voegen krijgt de wetgever, de overheid dus, de opdracht dit als toets mee te nemen in wet- en regelgeving. En de rechter moet handicap ook mee laten wegen in discriminatiezaken. Deze aanpassing van de Grondwet weerspiegelt de ontwikkelingen in de samenleving.

Een verankering in de Grondwet betekent ook een garantie dat over vijftig of honderd jaar mensen met een handicap van hun rechten kunnen genieten. Ook als de politieke of maatschappelijke wind onverhoopt draait.

Bij de bespreking in de Eerste Kamer werd gesteld dat met uitbreiden van artikel 1 met handicap en seksuele gerichtheid de wettelijke norm wordt gesteld, als baken voor iedereen die recht zoekt.

Wat betekent dit voor Sidney?

In de uitzending van 19 december 2022 van Hart van Nederland waren Sidney Tetelepta en Xan Koster van Ieder(in) te zien over dit onderwerp.

Laatste uitzendingen: het laatste nieuws | Hart van Nederland

Grondslag Seksuele gerichtheid

Naast *handicap* is ook de grondslag *seksuele gerichtheid* aan artikel 1 toegevoegd. COC Nederland heeft bijna twintig jaar voor verankering van LHBTI+ rechten in de Grondwet gepleit. COC-voorzitter Astrid Oosenbrug noemt de Grondwetswijziging een opdracht voor de politiek van vandaag, om discriminerend geweld, pesten op school en andere vormen van discriminatie aan te pakken.